

Familie- en naastenondersteuning bij zelfregiecentra en herstelacademies

Samenvatting uitvraag november 2022

In Nederland zijn er nog niet veel zelfstandige initiatieven *voor-en-door* familie en naasten van mensen met een psychische kwetsbaarheid. Naasten dus, die zich richten op het welzijn en herstel van andere naasten als lotgenoot.

Wel zijn er naasten actief binnen zelfregiecentra en herstelacademies en ontplooiën zij van daaruit initiatieven voor andere naasten. Om daar beter zicht op te krijgen heeft MIND een uitvraag onder 53 organisaties gedaan.

Ongeveer twee derde van de 31 zelfregiecentra en herstelacademies die gereageerd hebben, geeft aan een op familie en naasten gericht aanbod te hebben. Dit aanbod bestaat meestal uit een vorm van lotgenotencontact en het bieden van een luisterend oor. Sommige organisaties bieden ook thema-avonden, één-op-één ondersteuning of respijt voor familie en naasten. Aan bijna alle zelfregie- en herstelorganisaties die gereageerd hebben zijn mensen met naastenervaring verbonden, waarvan volgens de respondenten ruim de helft een training of opleiding als familie-ervaringsdeskundige heeft gevolgd.

“Wij zijn dit jaar begonnen, er zijn nu naasten getraind tot ervaringsdeskundige naaste. Afhankelijk van hun kwaliteiten en voorkeuren worden zij ingezet als 1 op 1 ondersteuner, voorlichter, krachtgroepbegeleider (lotgenoten), organisatie van thema-avonden, belangenbehartiging.”

Niet alle zelfregiecentra en herstelacademies willen en/of kunnen zich op naasten richten. De meeste organisaties die de vragenlijst hebben ingevuld, hebben wel een aanbod door en voor naasten of zou dit willen opzetten. Daarbij lopen ze tegen capaciteitsproblemen aan en ontbrekende middelen. Ook weet men soms de familie een naasten niet te bereiken. Als laatste komt naar voren dat het nog aan informatie en visie ontbreekt. “Bij ons initiatief is wel belangrijk dat de vraag vanuit de mensen zelf komt. Wij 'zetten niet iets in de markt.”

Door de relatief lage respons weten we niet hoe representatief het geschetste beeld is. Duidelijk is wel dat er nog veel (door)ontwikkeld kan worden in de ondersteuning door- en- voor naasten en dat zelfregie- en herstelinitiatieven hier een rol in kunnen spelen. Daar zijn ook al mooie voorbeelden van in de praktijk te vinden.

“Ervaringsdeskundigheid en familie/ naasten ervaringsdeskundigheid wordt soms te los van elkaar gezet. Zelf ben ik zowel naaste als dat ik mijn eigen kwetsbaarheid heb, dit is voor veel mensen zo. Het moet in aanbod beiden voldoende zichtbaar zijn maar niet te los van elkaar staan. Dan verlies je een stukje kracht.”

Vanuit het programma [Regie in de Regio](#) wil MIND de goede voorbeelden zichtbaar maken en informatie (bijvoorbeeld over financieringsmogelijkheden) en trainingen ontsluiten.